

Kázání: 64. O nebohé vdově a zbožných šmejdech

Kázání o církevních šmejdech.

Kázání

O nebohé vdově a zbožných šmejdech

čtení: Marek 12, 38 – 44

Když učil, řekl: „Varujte se zákoníků, kteří se rádi procházejí v dlouhých řízách, stojí o pozdravy na ulicích,

39 o přední sedadla v synagógách a přední místa na hostinách.

40 Vyjídají domy vdov a dlouho se naoko modlí. Ty postihne tím přísnější soud.“

41 Sedl si naproti chrámové pokladnici a díval se, jak do ní lidé vhazují peníze. A mnozí bohatí dávali mnoho.

42 Přišla také jedna chudá vdova a vhodila dvě drobné mince, dohromady čtyřák.

43 Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám, tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice.

44 Všichni totiž dali ze svého nadbytku, ona však ze svého nedostatku: dala, co měla, všechno, z čeho měla být živa.“

Sestry a bratři,

ruku na srdce, kdo by nestál o to, aby si ho lidé všimli, aby v případě muže ocenili nový auták a v případě ženy nový účes nebo blůzku. Nebo třeba nějaké dovednosti, zručnost či sportovní výkony. Nebo titul, ať už je před jménem či za jménem.

Není snad jiného národa, který tak miluje tituly, jako jsou Češi. Teprve až posledních pár let se přestaly psát do občanského průkazu. A je to tak správně, občan jako občan, na titulu nezáleží. Problém je, že mnozí občané si myslí, že z titulu své důležitosti se mohou vyjadřovat i k věcem, kterým ve skutečnosti nemusejí vůbec rozumět.

Zažíváme to v poslední době při té naší pandemii. Dalo by se říct, že co titul, to jiný názor. Na skutečné odbornosti v dané problematice jakoby nezáleželo, stačí vědomí vlastní důležitosti.

Nic nového pod sluncem. Takhle to s námi lidmi je už odjakživa.

Na druhou stranu, pokud si lidi uchovají jakous takous míru soudnosti, nemusí být snaha prosadit se nutně škodlivá. Záleží také na ostatních, jestli to těm, co chtějí být vidět, všechno zbaští. Horší je, když je motivací k takového předvádění snaha na tom něco trhnout.

A nutno dodat, že prokouknout to nemusí být vůbec snadné. Kolik důvěřivých lidí si v minulosti pořídilo drahé hrnce, co jim teď zabírají místo v kredenci! Kolik se jich upsalo k odběru předražené energie! Kolik si jich vzalo lichvářské půjčky, které teď nejsou s to splatit!

Není to vůbec jednoduché odmítnout někoho, kdo se v hrncích, elektrice nebo půjčkách „vyzná“, je slušně oblečený a nešetří časem, aby vám tu neskonale výhodnou nabídku doporučil.

Pro ty, kdo takové a podobné produkty a služby nabízejí, se v poslední době vžilo označení šmejdi. Šmejdi s hrnci a nevýhodnými půjčkami naštěstí už po změně zákonů skoro vymizeli. Šmejdi energetičtí ještě ne tak docela, doufejme, že na ně také dojde.

Nicméně představa, že šmejdi z ničeho nic ze světa zmizí, je lichá. Vždycky tu byli a budou i v budoucnu. Dávají na odiv své znalosti, ať už skutečné nebo někde opsané, dávají na odiv své postavení nebo úřední razítko, co mají v šuplíku, dávají na odiv svou moc, ať už politickou, ekonomickou nebo třeba i náboženskou. Dávají to všechno na odiv, aby se kochali svou důležitostí, a často také aby na tom vydělali.

Zmínil jsem, že jsou také šmejdi náboženští, církevní, chcete-li. A nemusí to být hned nějaké obskurní sekty se svými vůdci, které nebohého zájemce vcucnou, aby ho po čase notně potrhaného na duši a s prázdnou portmonkou zase vyplivly. Takových sekt vlastně ani moc není.

Daleko častější jsou různí šmejdi církevní. Tváří se sice velice zbožně, ale ve skutečnosti jsou to predátoři, kteří si vyhlédnou oběť a pak ji deptají a vysávají.

Ve Francii byl nedávno zveřejněn odhad počtu dětí, které byly v posledních desetiletích v církvi zneužity. Číslo je obudné a jde do tisíců. U nás žádný takový průzkum neproběhl, nedělám si ale iluze, že by to mělo být jinak.

Nejhorší na celé věci je, že ti, kdo jsou na očích, kdo jsou mezi lidmi vážení, kdo jsou považováni za zprostředkovatele spásy, ve skutečnosti ubližují těm nejslabším a přivozují jim zkázu.

Na stejné téma je i dnešní text z Markova evangelia.

„Dejte si pozor na zákoníky, kteří se rádi procházejí ve vybraných oblecích, nechávají se zdravit na ulicích a na slavnostech a recepcích musejí být vidět hned v první řadě.“

Ježíš měl se zákoníky rozepré už od začátku. Ještě když rozjížděl svou činnost v zapadlé Galileji, přijela za ním inspekce zákoníků až z Jeruzaléma. Dozvěděli se o něm a jako autority ve věci Božího zákona chtěli posoudit jeho činnost a výsledky svých zjištění předat na patřičná jeruzalémská místa. Veleknězi a jeho dvoru úředníků, kam jinam.

Abychom se zorientovali v tehdejší situaci, chrám v Jeruzalémě nebyl jen tak nějaký kostelík. Byla to instituce. Byl současně sídlem vlády, finančním úřadem, státní bankou, soudním tribunálem, tržnicí nebo třeba i velkými jatkami a řeznictvím dohromady či ústavem pro diagnostiku nemocí.

Stručně řečeno, bez chrámu se v Judsku a okolí nehnulo ani kolo a velekněžská aristokracie, která držela otěže politické, ekonomické i náboženské moci, si svá křesla za pomoci římských bodáků a šavlí, jaksepatří hlídala.

Zákoníci sice ke dvoru nepatřili, ale když na to přišlo, s vysokými knězi spolupracovat uměli. Jako třeba právě v případě Ježíše. Společně s velekněžími jim vadilo, co Ježíš veřejně káže a co dělá.

Tuhle třeba prohlásil, že ten, kdo má víru, a řekne této hoře „*vrhni se do moře*“, bude to mít (Mk 11,23). Byla to jasná narážka na horu Sion, na níž jeruzalémský chrám stojí.

Ježíš vlastně řekl, že chrám je k ničemu, že je to jen okázalé sídlo mocných, kteří pod pláštěm důstojnosti odírají slabé a bezmocné. Kdo v sobě najde odvahu a víru a od chrámu se odstříhne, kdo ho „pustí k vodě“, ten udělá jen dobře.

Navíc, a to zákoníky obzvláště dráždilo, Ježíš chrám a zákonické služby prakticky ve všem důležitém s přehledem nahradil. Uzdravoval bez zdravotních posudků kněží, odpouštěl hříchy bez chrámových obětních obřadů, dokonce jako pravý státník přišel s novým zákoníkem solidarity a soucitu.

Zákoníci sice mezi bohatou chrámovou aristokracií nepatří, ale o svou důležitost se postarat dokážou. Nosí zvláštní mundúry, aby je každý hned poznal, a lidé před nimi smekají a posazují je do prvních řad. Všichni je považují za elitu národa, vzdělaní právníci s tituly vpředu i vzadu.

Ve skutečnosti ale „*vyjídají domy vdov a dlouho se naoko modlí*“. Co si pod tímhle vyjídáním domů vdov máme představit?

Předně, vdovy byly spolu se sirotky nejohroženější skupinou tehdejší společnosti. Neměly žádná práva a bez muže, který by je zastupoval, se spravedlnosti těžko mohly dovolat. Pokud muž zemřel, bývaly často v úzkých.

Jak známo, když je někdo v úzkých, je to vždycky příležitost nejen pro lidi ochotné pomoci, ale také pro šmejdy. A protože zákoníci měli právnické znalosti, byli první na řadě, za kým šla nebohá vdova pro radu, co dělat.

Byli to takoví notáři, advokáti a náboženští lídři dohromady. Pravděpodobně ta nejhorší kombinace, právnické vzdělání spojené se zanícenou zbožností a bezskrupulózní vypočítavostí. Samozřejmě, stejně jako dnešní právníci, kněží a faráři, ani tenkrát nebyli zdaleka všichni šmejdi.

Nejspíš jich ale, stejně jako dnes, bylo dost na to, aby se o nich vědělo, aby se na ně občas něco provalilo. A stejně jako tenkrát i dnes je to hrozná představa, že ti, kteří mají pomáhat a bránit slabé, dělají v praxi pravý opak. Jak asi zmíněné vyjídání domů vdov vypadalo, můžeme jenom odhadovat.

Právní kličky mohly důvěřivé vdovy o pozůstalost jednoduše připravit. Nebo si oni povedení zákoníci nechali tučně zaplatit za přímluvné modlitby, čím delší, tím dražší. Šmejdi si vždycky nějaký způsob, jak pomoci sami sobě, najdou.

Když Ježíš shromážděnému zástupu sdělil své varování před právnícko-církevními šmejdý, sedl si naproti chrámové pokladnici, kam věřící sypali své finanční dary. Zrovna přišla také jedna chudá vdova, bylo to na ní poznat, sama, ve smutečním oděvu, kvalita nic moc. Vhodila do pokladnice dva halíře. Evidentně víc u sebe neměla a doma nejspíš taky ne.

Ježíš okamžitě zavolal na své učedníky: „*Honem, honem, pojdte sem! Neříkal jsem vám to před chvílí? Tahle žena tam hodila dva halíře. Na rozdíl od těch, co mají plnou portmonku, ona dala evidentně všechno, co měla a teď bude o hladu.*“

Obvykle se tenhle příběh vykládá tak, že vdova tak milovala Pána Boha, že obětovala to poslední, co měla, a Ježíš tuhle obětavou ženu dával učedníkům za příklad. Tak to ale nebude.

Nečteme, že by jí pochválil. Navíc před chvílí mluvil o tom, jak zákoničtí šmejdi okrádají už tak chudé a nezaopatřené vdovy. Ta vdova u chrámové pokladny je spíš potvrzením toho, co říkal. Kam až to došlo, že mocní a vlivní dokážou zmanipulovat chudé do té míry, že ti nakonec přijdou úplně na buben?

Vždyť Bůh nic takového nežádá! Jak opakují zas a znovu proroci i žalmisté, vdov a sirotků se naopak zastává, je na jejich straně a zlobí se na ty, kdo je zneužívají a kdo jim nejsou ochotni pomoci.

Jak by mohl mít Ježíš radost z toho, že se nebohá vdova vzdala posledních pár halířů ve prospěch honosného chrámu a jeho blahobytného osazenstva?! Kdepak tenhle vydřidušský systém nemá budoucnost. Kdo v sobě najde dostatek víry a zahodí tuhle horu i s chrámem do moře zapomnění, udělá jediné dobře.

Ježíšova slova platila tenkrát, stejně jako platí dnes. Šmejdy je třeba držet si od těla. A nenaletět na jejich předvádění se, na jejich tituly, postavení a moc.

Nejhorší jsou ti, kdo se umějí dlouho naoko modlit, vypadají zbožně a člověka ani nenapadne, že jsou to ve skutečnosti vlci v rouše beránčím.

Nezbývá, než se obrátit na Ježíše. Dej nám Pane, prosíme, takovou víru, abychom všechny nabídky, léčky a chytáky, ze kterých trčí zalíbení ve vlastní důležitosti nebo snaha vydělat na zneužívání druhých, dokázali včas poslat k vodě.

PeČ

SPCH 7. 11. 2021

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)